

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2017/18. ORSZÁGOS DÖNTŐ 10. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Az alábbiakban ókori művek címét olvashatjátok. Melyik szerző párosítható a műcímek valamelyikével?
Thaliarchushoz – Oidipusz király – Úgy tűnik nékem – Aeneis – Átváltozások
(A) Homérosz (B) Vergilius (C) Horatius (D) Phaedrus (E) Szapphó
- Ismert és régies népeveket állítottunk párba. Melyek a helyes párosítások?
(A) olasz – talján (B) spanyol – hispán (C) svájci – burkus
(D) szerb – rác (E) orosz – muszka
- Mely meghatározások felelnek meg az öt idegen szó valamelyikének?
embargó emancipáció emóció enervált enteriőr
(A) belsőépítész (B) fásult, kimerült (C) hangulat
(D) egyenjogúsítás (E) nemzetközi árucseré
- Az alábbi művek szerzői közül ki volt kortársa Balassi Bálintnak?
(A) Szentivánéji álom (B) Don Quijote (C) Elveszett Paradicsom
(D) Dekameron (E) A megszabadított Jeruzsálem
- „Vizes” szólásokat adtunk meg magánhangzók nélkül. Melyik jelenti azt, hogy valakit összeszidnak, lehordanak?
(A) _ V_R N_M V_L_K V_ZZ_ (B) B_D_BT_K _ M_LY V_ZB_
(C) F_RR_ V_Z_T _ K_P_SZR_! (D) K_NN V_N _ V_ZB_L
(E) L_SZ_D_K R_L _ _ K_R_SZTV_Z_T
- Milyen **jelentéskörbe** tartozó elő- vagy utótagot tehetünk a **bogár** szóhoz úgy, hogy értelmes, létező összetett szó jöjjön létre?
(A) szín (B) népnév (C) kereszt- vagy becenév
(D) növény (E) testrész
- Egy ismert népdalunk első versszakát idézzük titkosírással. A megfejtése után jelöljétek meg a dal folytatásában szereplő szavakat!
34 44 46 34 38 34 43, 34 44 46 34 38 34 43,
39 49 57 57 61 61 58 55 26 46 34 38 34 43.
39 49 57 57 61 61 58 53 49 55 27 28 50 44
43 51 53 51 48 34 37 34 58 64 34 57 34 43.
(A) 44 49 64 26 46 (B) 28 61 64 26 44 (C) 57 35 44
(D) 58 34 (E) 39 50

- Mi igaz a helyesen írt kifejezések kezdőbetűiből összeolvasható szóra?
tüzifa, muszaj, ahhoz, árúsít, részt vesz, sujkol, tízen
(A) ókori római isten (B) jelentése: a ló hátának kidomborodó része
(C) lehet jelen idejű ige (D) lehet múlt idejű ige
(E) jelentése főnévként: meredek hely, part
- Egy jelentős költeményünkben idézünk egy sort. Ha felismertétek, jelöljétek meg a további pontos idézeteket, amelyek szerepelnek még ebben a versben!
„Kin ő csak elmosolyodék.”
(A) szép reményem (B) bús szívem (C) élj boldogul
(D) édes rózsám (E) kis violám
- Jelöljétek meg az előző feladat versével kapcsolatos igaz állításokat!
(A) A vers szövege egy már kész dallamra született.
(B) Formája a költőről elnevezett strófa.
(C) A mű ihlető műzsája Szárkány Anna.
(D) A költemény időmértékes verselésű.
(E) Felfedezhetők benne a trubadúrköltészet hagyományai.
- Mi igaz a 9. feladat *„Kin ő csak elmosolyodék.”* sorára, illetve szavaira?
(A) A mondat állítmánya jelen idejű. (B) Az állítmány igekötős ikes ige.
(C) Az első szó kérdő névmás.
(D) A zöngés és zöngétlen mássalhangzók száma azonos.
(E) Az ige végén egyes szám I. személyű igei személyrag található.
- Jelöljétek meg azokat a meghatározásokat, amelyeknek a megfejtése lehet egy **TE-** kezdetű szó!
(A) esetlen, málészájú (B) szószaporító (előadásmód) (C) csevej
(D) vérmérséklet (E) örökölni hagy
- Mely szavak, szóalakok illeszthetők be a pontok helyén az alábbi szövegbe?
Miután ..... átgondoltuk a kérdést, ... nevezőre jutottunk: egyesületünk az új szabadidős ..... folytatja tevékenységét. A költözés ..... alatt a foglalkozások szünetelnek. A jobb körülmények ..... jobb eredményeket is hoznak.
(A) mindnyájan (B) azonos (C) komplexusban
(D) tartalma (E) alkalmasint

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Olvasni jó!** Hogyan győznének meg a kortársaitokat arról, hogy szépirodalmat jó és érdemes olvasni? Írjatok egy érvelő szöveget, amelyben felsorakoztattok minél több és meggyőzőbb érvet az olvasás mellett!